

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 255 - לפרשיות ניצבים-וילך תשפ"ו

המדרון החלקלק של בוח ההרגל

סוד המדרון החלקלק

וְתִרְאוּ אֶת שְׁקוּצֵיהֶם וְאֵת גְּלִלְיָהֶם
עֵץ וָאֶבֶן כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם

וְתִרְאוּ אֶת שְׁקוּצֵיהֶם וְאֵת גְּלִלְיָהֶם
עֵץ וָאֶבֶן כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם

(כט, טז)

(כט, טז)

מדוע נכתבו חומרים בסדר עולה:
עץ, אבן, ולבסוף הכסף והזהב?

בצאתם ממצרים עטופים בניסים גלויים,
נדמה היה שעם ישראל מחוסן לחלוטין
מפני השפעות זרות.

מדוע חוששת התורה ומזהירה 'פן
יש בכם שרש פרה ראש ולענה'?

הגרי"ז מבריסק מבאר כאן את מנגנון
הפיתוי ואת המדרון החלקלק: בתחילה,
כשאדם פוגש בהשפעה זרה או בדבר
עבירה, הוא נראה בעיניו כ"שקוצים
וגלולים" - מאוס לחלוטין. הוא בטוח
שלעולם לא יפול ברשתו. אולם אם אינו
מתבונן בסכנה ומתרחק ממנה, עין
ההרגל מקהה את הסלידה, החטא נהיה
בעיניו סתמי ורגיל כ"עץ ואבן".

רבי שלום שבדרון, אמר בשם הגרי"ז
מבריסק, שכאן כתבה התורה יסוד עמוק:
בתחילה, היחס אל הטומאה היה כאל
'שְׁקוּצֵיהֶם וְגִלְיָהֶם', תחושת מאיסה
וגועל מוחלטת. אולם עם הזמן וההרגל,
הפך הדבר לסתמי - "עץ ואבן", מציאות
שאינה מושכת אך גם אינה דוחה. משם,
המדרון כבר חלקלק: ההרגל מקהה את
החושים, עד שהדבר השלילי הופך
למפתה ונוצץ - "כֶּסֶף וְזָהָב".

התורה מלמדת אותנו בפסוק זה
שהירידה הרוחנית אינה מתרחשת בבת
אחת, אלא בהדרגה סמויה מהעין -
ממיאוס, דרך אדישות, ועד להערצה
עיוורת. שמירה על עירנות רוחנית וזיהוי
האמת כבר בצעד הראשון הן המפתח
להישארות נאמנה ויציבה.

התורה מלמדת אותנו: **היצר אינו מפיל
בבת אחת, אלא מרגיל לאט ומקרר את
הרתיעה.**

**רוצים להיערר עם רעיונות ודברי תורה
לפרשיות ניצבים-וילך? לחצו כאן**

המדרון החלקלק אינו מתחיל בחטא
עצמו, אלא בשחיקת הרגישות הפנימית.
הנפילה מתחילה כשה"שיקוץ" מאבד את
כיעורו והופך ל"עץ ואבן" שגרת. משם
הדרך ל"כסף וזהב" קצרה ומסוכנת.
לכן קרא אליהם: **"היום פִּלְכֶם", כעת,**
בעודנו חונים יחד, **זו שעת הכושר
להתאחד ולעמוד כאיש אחד בברית
עולם לפני ה'.**

מעוניינים ברעיונות
חינוכיים מפרשת
השבוע?

שלחו את המילה
'רעיון' למייל

Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם (כט, ט)

מדוע מודגשת המילה "היום"?

מבאר בעל ה'פענח רזא', שמשנה רבנו ביקש לנצל רגע מיוחד וחד פעמי, שכלל **ישראל עודם חונים יחדיו במדבר**, בטרם הכניסה לארץ. משה ידע שעם חלוקת הנחלות בארץ ישראל, כשחלק מהשבטים ישכנו בעבר הירדן, יתפזרו המשפחות איש איש לנחלתו, ולא תתאפשר עוד התכנסות כה מקיפה של אנשים, נשים וטף. לכן קרא אליהם: **"היום כְּלָכֶם", כעת**, בעודנו חונים יחד, **זו שעת הכושר להתאחד ולעמוד כאיש אחד בברית עולם לפני ה'.**

למצוא את האור מבעד להסתר

וְאַנְכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא (לא, יח)

מה משמעות 'הסתר הפנים' הכפול הנזכר בפסוק זה?

הסתר הפנים מבטא נתק בקשר הישיר שבין אדם לה', הפועל כ'מידה כנגד מידה'. **האבן עזרא** מסביר שהכפילות מדגישה **היעדר מענה**: כמשל לאדם המעלים עין במכוון, כך כביכול הקב"ה אינו עונה לקריאה בעת זו.

הבכור שור מוסיף שהדבר נובע מיחס הדדי, כשם שבנ"י מיאנו לשמוע לקול ה' ולמצוותיו, כך נמנע מהם גילוי השכינה, ונוצר ריחוק ממושך (הרמוז בספר דניאל). אך גם בהסתר, האב אינו נוטש את בניו, אלא ממתין לחידוש הקשר ולשיבתם.

"הסתר הפנים" אינו אטימות או נטישה, אלא שיקוף ישיר של התרחקות האדם וקריאה לתשובה.

וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ

(ל, ג)

מדוע כתוב 'ושב', ולא 'והשיב את שבותך', הרי הקב"ה הוא הפועל ומשיב את עם ישראל מהגלות?

רש"י מבאר שאילו נאמר "וְהָשִׁיב", נראה היה שכביכול הקב"ה משקיף ממרחקים ושולח יד לפדות אותנו. המילה 'ושב' מגלה את סוד "עֲמֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה". השכינה הקדושה יורדת עמנו לכל שבילי הגלות והמצר, שותפה מלאה לכאבנו, וכשעם ישראל נגאלים, כביכול נגאל הוא עמהם. הקב"ה אינו עומד מן הצד, אלא פועל כאב רחום הנמצא בתוך החושך לצד ילדיו, וצועד יחד עמם בחזרה אל האור. הידיעה שהקב"ה "שב עמנו" מעניקה משמעות חשובה למסעות חיינו: אין גלות ללא שכינה, ואין קושי שבו אנו צועדים לבד. ההכרה בקרבה זו נוסכת בלב כוחות של תקווה, אמונה ואהבה.

בוחו של הזיק האחרון

אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשֶּׁם יִקְבְּצֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ וּמִשֶּׁם יִקְחֶךָ רַבִּי יַחֲזַקְאֵל לוינשטיין האיר את הפסוק

(ז, ד)

ביסוד. גם אם נדמה לאדם שנפל למרחקים, וכל כולו שקוע בהבלי העולם הזה ובמרוצת השגרה כל עוד הוא נאחז ב"קצה השמים", יש לו תקומה. די ברצון קטן, בנקודת אמת אחת או במנהג קדוש שאינו מוותר עליו, כדי שהחוט המקשר לא יינתק. כשאדם שומר על קצה דק של שייכות, הקב"ה אינו מניח לו: "משם יקבצך..." ומשם יקחך", הוא פותח לו שער של רחמים ומושכו באהבה חזרה אליו.

שבת שלום ומבורך